

**Prezes Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

Delegatura Urzędu ochrony konkurencji i konsumentów

w bydgoszczy

85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34

Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-100

E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 29 maja 2002 roku

RBG- 531-S-03/01/MW

Decyzja nr 11/2002

Na podstawie art. 104 Kpa, art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1319), po przeprowadzeniu w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, postępowania antymonopolowego

- I. stwierdza się praktykę ograniczającą konkurencję, polegającą na zawarciu przez:
1. Bartosza Musielewicza, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „MARBA” z siedzibą w Bydgoszczy;
 2. Automobilklub Bydgoski;
 3. Ligę Obrony Kraju z siedzibą w Bydgoszczy;
 4. Annę Musiał, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą „ANMARK” s.c. z siedzibą w Bydgoszczy
 5. Marka Musiał, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „ANMARK” s.c. z siedzibą w Bydgoszczy
 6. Janusza Karwackiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „Refleks” z siedzibą w Bydgoszczy
 7. Henryka Cichackiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „ARKA” z siedzibą w Bydgoszczy
 8. Jana Krauze, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „JAN” z siedzibą w Bydgoszczy
 9. Tomasza Żelaznego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „PRESTIŻ” z siedzibą w Bydgoszczy
 10. Edwarda Bogusza, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „GAZ z siedzibą w Bydgoszczy
 11. Henryka Leszczyńskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „AUTOJAZDA” s.c. z siedzibą w Żołędowie
 12. Justynę Juszcak, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą „AUTOJAZDA” s.c. z siedzibą w Żołędowie
 13. Romana Kaptura, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Nauka Jazdy „Prafko” z siedzibą w Bydgoszczy
 14. Jerzego Kociszewskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Modraczek” z siedzibą w Bydgoszczy
 15. Wiesława Grodeckiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Modraczek” z siedzibą w Bydgoszczy
 16. Irenę Porazińską, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą STOP Szkoła Nauki Jazdy z siedzibą w Bydgoszczy
 17. Wioletę Pawłowską, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Miedzyń” z siedzibą w Bydgoszczy

18. Jacka Pawłowskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Miedzyń” z siedzibą w Bydgoszczy
 19. Andrzeja Swigona, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ABT z siedzibą w Bydgoszczy
 20. Jana Pliszkę, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców AGORA – MIRAŻ z siedzibą w Bydgoszczy
 21. Jarosława Deczyńskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Szkoleniowa „AKADEMIK” z siedzibą w Bydgoszczy
 22. Mariana Piestrzyńskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ATU z siedzibą w Bydgoszczy
 23. Macieja Puziaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Auto Start z siedzibą w Bydgoszczy
 24. Polski Związek Motorowy OZDG Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy zakazanego porozumienia, polegającego na ustaleniu jednolitej ceny szkolenia kierowców (przygotowanie do egzaminu na kat. B prawa jazdy) w wysokości zbliżonej do 700 zł (głównie 699 lub 700 złotych) którego skutkiem było ograniczenie konkurencji na lokalnym rynku szkolenia kierowców.
- II. Na podstawie art. 101 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1319), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na przedsiębiorców, wymienionych w punkcie I sentencji, a nie wymienionych punkcie III i IV sentencji nakłada się karę pieniężną w wysokości 1000 euro (słownie: jeden tysiąc euro), co stanowi równowartość 3496 złotych 30 groszy (słownie: trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych (30/100))
- III. Na podstawie art. 61 § 1 Kpa wyłącza się do odrębnego postępowania kwestię nałożenia kary pieniężnej na Wiesława Grodeckiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Modraczek z siedzibą w Bydgoszczy
- IV. Na podstawie art. 105 Kpa w związku z art. 101 ust. 2 umarza się postępowanie w sprawie nałożenia kary wobec:
1. Edwarda Bogusza, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „GAZ z siedzibą w Bydgoszczy
 2. Andrzeja Swigona, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ABT z siedzibą w Bydgoszczy
 3. Marka Musiał, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „ANMARK” s.c. z siedzibą w Bydgoszczy
- V. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1319) nie stwierdza się praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na zawarciu zakazanego porozumienia, polegającego na ustaleniu jednolitej ceny szkolenia kierowców (przygotowanie do egzaminu na kat. B prawa jazdy) w wysokości zbliżonej do 700 zł (głównie 699 lub 700 złotych) którego skutkiem było ograniczenie konkurencji na lokalnym rynku szkolenia kierowców, w odniesieniu do następujących przedsiębiorców:
1. Małgorzaty Burchardt, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą PHU SOLEIL z siedzibą w Bydgoszczy
 2. Roberta Burchardt, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PHU SOLEIL z siedzibą w Bydgoszczy
 3. Radosława Kołeckiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „INSTRUKTOR” z siedzibą w Bydgoszczy
 4. Wojciecha Ryniec, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy BIS z siedzibą w Bydgoszczy
 5. Jacka Kosmalskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PHPU TRANSFER s.c. z siedzibą w Bydgoszczy
 6. Adama Topolińskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PHPU TRANSFER s.c. z siedzibą w Bydgoszczy
 7. Waldemara Chałacaic, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy TEST z siedzibą w Bydgoszczy

8. Doroty Szweda – Ostrówka, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Nauka Jazdy „SZOFER” z siedzibą w Bydgoszczy
 9. Marii Nawrockiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usługowo – Szkoleniowy „PERFECT” z siedzibą w Bydgoszczy
 10. Tadeusza Nahotko, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła jazdy T&T z siedzibą w Bydgoszczy
 11. Janusza Rodziewicza, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców SZKOLMOT z siedzibą w Bydgoszczy
 12. Dariusza Krupińskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „PEGAZ” z siedzibą w Bydgoszczy
 13. Adama Olejnika, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą FUSH Szkoła Jazdy „EFEKT” z siedzibą w Bydgoszczy
 14. XV Liceum Ogólnokształcącego
 15. Mariana Dulęby, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkołą Nauki Jazdy „Duet” z siedzibą w Bydgoszczy
 16. Józefa Kopaczewskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwa Szkoła Jazdy „WYNIK” z siedzibą w Bydgoszczy
 17. Zespołu Szkół Ogrodniczych z siedzibą w Bydgoszczy
 18. Krzysztofa Lubińskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „SZÓSTKA” z siedzibą w Bydgoszczy
 19. Krzysztofa Króla, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „SAMOCHODÓWKA” z siedzibą w Bydgoszczy
- VI. Na podstawie art. 105 Kpa umarza się postępowanie antymonopolowe w odniesieniu do następujących przedsiębiorców:
1. Adama Gallasa, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „Agal” z siedziba w Bydgoszczy
 2. Mariusza Jaworskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Szkoleniowo Usługowa Bema z siedzibą w Bydgoszczy
 3. Marka Osickiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą szkoła Jazdy „Express” z siedzibą w Bydgoszczy
 4. Piotra Kozika, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ABS z siedzibą w Bydgoszczy
 5. Macieja Chełminiaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „EFEKT” z siedzibą w Bydgoszczy
 6. Artura Krzemianowskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą AUTO BIS z siedzibą w Bydgoszczy.

Uzasadnienie:

Lokalna prasa doniosła o istnieniu wśród bydgoskich szkół nauki jazdy porozumienia cenowego, dotyczącego szkolenia kierowców ubiegających się o prawo jazdy kat. B. Działający w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Prezesem Urzędu) Dyrektor bydgoskiej delegatury UOKiK wszczął postępowanie wyjaśniające, w ramach którego zbadał rynek szkolenia kierowców. Celem badania rynku było wstępne potwierdzenie informacji prasowych o istnieniu porozumienia cenowego. Z przedłożonych przez przedsiębiorców informacji wynikało, iż podwyżki cen dokonano mniej więcej w tym samym czasie – w styczniu 2001 roku.

Bartosz Musielewicz, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „MARBA” z siedzibą w Bydgoszczy przedłożył informacje, z których wynika, że cena szkolenia kierowców (kat. B), w poszczególnych okresach przedstawiała się następująco:

Okres	Cena
01.01.1999-30.06.1999	480 zł
01.07.1999-15.01.2000	499 zł
16.01.2000-31.05.2000	540 zł
01.06.2000-20.01.2001	580 zł i 550 zł dla młodzieży uczącej się
20.01.2001-20.02.2001	699 zł
Od 21.02.2001	700 zł

W Automobilklubie Bydgoskim ceny kształtowały się w sposób następujący:

Okres	Cena
15.10.1998-30.09.1999	570 zł
01.10.1999-30.12.2000	620 zł
02.01.2001 do chwili obecnej	700 zł

Automobilklub Bydgoski z siedzibą w Bydgoszczy, w piśmie z dnia 23 lipca 2001 roku wyraził „swoje zdziwienie stanowiskiem UOKiK dotyczącym cen na kursy prawa jazdy OSK Automobilklubu Bydgoskiego”. Zdaniem osób reprezentujących Automobilklub Bydgoski, ceny kursów zmieniane są średnio raz w roku i spowodowane jest to inflacją w Polsce.

Danuta Szweda - Ostrówka, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Szofer” z siedzibą w Bydgoszczy, poinformowała, w piśmie z dnia 18 lipca 2001 roku, iż ceny kursów na prawo jazdy kat. B kształtowały się następująco:

Okres	Cena
Od 01.01.1999-18.07.2001	Od 480 zł do 760 zł

Kierownik Ligi Obrony Kraju, Ośrodka Szkolenia Zawodowego Kierowców z siedzibą w Bydgoszczy, w piśmie z dnia 23 lipca 2001 roku poinformował o następujących cenach szkolenia kierowców (kat.B):

Okres	Cena
12.01.1999-18.02.1999	600 zł
18.02.1999-11.06.1999	550 zł
11.06.1999-19.08.1999	590 zł
19.08.1999-20.01.2000	600 zł
24.02.2000-27.06.2000	610 zł
27.06.2000-18.07.2000	530 zł
18.07.2000-08.08.2000	590 zł
08.08.2000-17.10.2000	620 zł
17.10.2000-31.12.2000	600 zł
22.01.2001 do chwili obecnej	700 zł

Anna i Marek Musiał, prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki prawa cywilnego – „ANMARK s.c.” przedłożyli następujące informacje o cenach kursów prawa jazdy (kat.B):

Okres	Cena
01.01.1999-21.08.1999	500 zł
21.08.1999-09.10.1999	530 zł
09.10.1999-05.01.2001	550 zł
Od 05.01.2001	700 zł

Janusz Karwacki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Nauka Jazdy „Refleks” z siedzibą w Bydgoszczy poinformował, w piśmie z dnia 24 lipca 2001 roku, że w jego szkole, w jednym terminie, obowiązywały różne ceny, w zależności od popytu. Firma Janusza Karwackiego stosuje różnego rodzaju ulgi, mające wpływ na cenę końcową. Przedsiębiorca ten poinformował również organ antymonopolowy, iż nie należy do RSWOSK i nie uzgadnia cen z żadną szkołą jazdy. Zdaniem Janusza Karwackiego, usługi przez niego świadczone są najwyższej jakości a „obowiązująca cena nie jest adekwatna do ponoszonych kosztów”. Cena powinna być wyższa, jednakże to potencjalny klient ma bezpośredni wpływ na jej poziom.

Ceny przedstawiały się następująco:

Okres	Cena
I-IV 1999	Od 480 zł do 550 zł
V 1999	Od 450 zł do 550 zł
VI 1999	480 zł
VI-IX 1999	550 zł
X 1999	Od 490 zł do 550 zł
XI-XII 1999	550 zł
I-II 2000	Od 520 zł do 550 zł
III 2000	Od 489 zł do 550 zł
IV 2000	550 zł
V 2000	Od 500 zł do 550 zł
VI-VII 2000	550 zł
VIII 2000	570 zł
IX 2000	580 zł
X 2000	Od 580 zł do 600 zł
XI-XII 2000	580 zł
I-II 2001	Od 590 zł do 699 zł
III 2001	Od 570 zł do 699 zł
IV-VII 2001	Od 570 zł do 699 zł

Henryk Cichacki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „ARKA” z siedzibą w Bydgoszczy, w piśmie z dnia 30 lipca 2001 roku, poinformował o stosowaniu następujących cen kursów jazdy (kat. B):

Okres	Cena
01.01.1999-31.01.1999	600 zł
01.02.1999-31.12.2000	550 zł
Od 01.01.2001	700 zł

Jan Krauze, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „JAN” z siedzibą w Bydgoszczy, poinformował o następujących cenach, obowiązującej, w kierowanej przez niego szkole (data wpływu pisma: 31.07.2001r.):

Okres	Cena
01.01.1999-30.04.1999	450 zł
01.05.1999-31.07.1999	480 zł
01.08.1999-14.02.2000	500 zł
15.02.2000-30.04.2000	Uczniowie – 500/530 zł
01.05.2000-30.06.2000	530 zł
01.06.2000-31.07.2000	Uczniowie 530/550 zł
01.08.2000-14.09.2000	Uczniowie – 500/550 zł
15.09.2000-31.12.2000	Uczniowie – 530/550 zł
01.01.2001-20.05.2001	700 zł
Od 21.05.2001	660 zł

Tomasz Żelazny, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „PRESTIŻ” z siedzibą w Bydgoszczy, w piśmie z dnia 30 lipca 2001 roku, przedłożył następujące informacje o cenach szkolenia kierowców (kat. B):

Okres	Cena
01.01.1999-27.02.1999	480 zł
02.03.1999-23.04.1999	380 zł
24.04.1999-26.06.1999	398 zł
27.06.1999-11.08.1999	420 zł
12.08.1999-27.09.1999	430 zł
28.09.1999-11.01.2000	500 zł
12.01.2000-08.04.2000	460 zł
09.04.2000-01.05.2000	560 zł
02.05.2000-23.06.2000	500 zł
24.06.2000-31.12.2000	550 zł
01.01.2001-15.02.2001	700 zł
16.02.2001-30.07.2001	600 zł

Maria Nawrocka, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usługowo – Szkoleniowy „PERFECT” z siedzibą w Bydgoszczy, pismem z dnia 27.07.2001 roku przedłożyła następujące informacje o cenach szkolenia kierowców (kat. B):

Okres	Cena
01.01.1999-17.08.1999	650 zł
18.08.1999-18.05.2000	680 zł
19.05.2000-29.11.2000	700 zł
30.11.2000-28.02.2001	720 zł
Od 01.03.2001	750 zł

Edward Bogusz, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „GAZ” z siedzibą w Bydgoszczy, pismem z dnia 28 lipca 2001 roku, przedłożył następujące informacje o cenach szkolenia kierowców (kat.B):

Okres	Cena
01.01.1999-31.08.1999	570 zł
01.09.1999-31.08.2000	600 zł
01.09.2000-31.12.2000	650 zł
01.01.2001-15.06.2001	700 zł
Od 16.06.2001	850 zł

Henryk Leszczyński i Justyna Juszcak, prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki prawa cywilnego pod nazwą „AUTOJAZDA” s.c. z siedzibą w Żołędowie, pismem z dnia 30 lipca 2001 roku, przedłożyli następujące informacje o stosowanych przez siebie cenach szkolenia kierowców (kat.B):

Okres	Cena
01.01.1999-26.01.1999	530 zł
27.01.1999-23.02.1999	500 zł
24.02.1999-07.05.1999	450 zł
08.05.1999-27.06.1999	500 zł
28.06.1999-05.11.1999	550 zł
06.11.1999-01.12.1999	600 zł
02.12.1999-03.09.2000	550 zł
04.09.2000-29.01.2001	560 zł
Od 29.01.2001	700 zł

Roman Kaptur, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Nauka Jazdy „Prafka” z siedzibą w Bydgoszczy, podał (data wpływu: 01.08.2001) następujące informacje o ustalanych przez swój ośrodek szkolenia ceny kursów jazdy (kat. B):

Okres	Cena
14.02.1999-08.05.1999	450 zł
08.05.1999-28.09.1999	490 zł
28.09.1999-12.01.2000	520 zł
12.01.2000-08.06.2000	500 zł
08.06.2000-28.10.2000	520 zł
28.10.2000-03.01.2001	550 zł
03.01.2001-28.05.2001	699 zł
Od 28.05.2001	650 zł

Jerzy Kociszewski, kierownik Szkoły Jazdy „Modraczek” z siedzibą w Bydgoszczy, prowadzący działalność gospodarczą wspólnie z Wiesławem Grodeckim, w piśmie z dnia 30 lipca 2001 roku przedłożył następujące informacje o cenach szkolenia kierowców (kat. B):

Okres	Cena
01.01.1999-31.01.1999	500 zł
01.02.1999-15.02.1999	450 zł
15.02.1999-31.05.1999	480 zł
01.06.1999-15.01.2001	550 zł
Od 15.01.2001	699 zł

Irena Porazińska i Jerzy Poraziński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „STOP: Szkoła Nauki Jazdy z siedzibą w Bydgoszczy, w pismach z dnia 2 sierpnia 2001 roku przedłożyli następujące informacje o cenach szkolenia kierowców (kat. B):

Jerzy Poraziński:

Okres	Cena
Styczeń – sierpień 1999	500 zł
Wrzesień – październik 1999	600 zł
Listopad – grudzień 1999	540 zł
Styczeń – marzec 2000	550 zł
Kwiecień – czerwiec 2000	550 zł

Irena Porazińska:

Okres	Cena
Od stycznia 2001 roku	699 zł

Wioletta Pawłowska i Jacek Pawłowski, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Miedzyń” z siedzibą w Bydgoszczy, w piśmie z dnia 30 lipca 2001 roku przedłożyli następujące informacje o cenach szkolenia kierowców (kat. B):

Okres	Cena	Promocje
01.01.1999-17.05.1999	550 zł	480 zł
17.05.1999-11.09.2000	520 zł	480 zł
11.09.2000-19.01.2001	580 zł	480 zł
19.01.2001-30.07.2001	699 zł	580 zł

Andrzej Swigon, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ABT z siedzibą w Bydgoszczy, pismem z dnia 3 sierpnia 2001 przekazał informacje o cenach kursów prawa jazdy (kat. B):

Okres	Cena
-------	------

01.06.1998-31.01.1999	570 zł
01.02.1999-30.04.1999	440 zł
01.05.1999-31.05.1999	490 zł
01.06.1999-31.10.1999	500 zł
01.11.1999-30.11.2000	550 zł
Od 01.12.2000	699 zł

Tadeusz Nahotko, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „T&T” z siedzibą w Bydgoszczy, pismem z dnia 20 września 2001 roku przekazał informacje o cenach kursów prawa jazdy (kat. B):

Okres	Cena
01.01.1999-08.02.1999	400 zł
15.02.1999-24.04.2000	450 zł
02.05.2000-08.09.2000	490 zł
19.09.2000-02.05.2000	500 zł
06.05.2000-29.06.2000	580 zł
02.04.2001-09.04.2001	600 zł
20.01.2001 – obecnie	640 zł

W trakcie postępowania wyjaśniającego uzyskano niepotwierdzoną informację, iż bydgoscy przedsiębiorcy, szkolący kierowców spotykali się celem uzgodnienia jednolitej ceny kursów prawa jazdy. Spotkania odbywać się miały w siedzibie Regionalnego Stowarzyszenia Właścicieli Ośrodków Szkolenia Kierowców w Bydgoszczy (zwane dalej RSWOSK). W oparciu o tę informację, organ antymonopolowy wezwał RSWOSK do przedłożenia wszystkich, posiadanych przez siebie dokumentów, dotyczących uzgodnień w sprawie ustalenia ceny kursów prawa jazdy (kat. B).

Pismem z dnia 21 sierpnia 2001 roku, Prezes RSWOSK przedłożył uwierzytelnione kopie dokumentów z trzech spotkań przedsiębiorców szkolących kierowców.

Dnia 28 października 2000 roku odbyło się spotkanie, którego tematem była „próba ustalenia cen minimalnych na szkolenie kierowców, szczególnie kat.B. (...) Prezes Stowarzyszenia (...) przedstawił kalkulację kosztów prowadzenia nauki jazdy kat. B, (...) odczytano apel do szkolących, wydano deklarację dot. zgody na stosowanie cen minimalnych”

W deklaracji, o której mowa wyżej czytamy:

„Ja niżej podpisany(a) oświadczam, że nie zamierzam konkurować z innymi podmiotami zajmującymi się szkoleniem osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami NIE CENĄ lecz:

- Ofertą programową,
- Warunkami szkolenia i wyposażeniem dydaktycznym,
- Sprawnością i estetyką pojazdów szkoleniowych,
- Kwalifikacjami kadry instruktorskiej,
- Kulturą oraz wynikami szkolenia itp. (...)

Oświadczam, że od dnia (tu puste miejsce w dokumencie – przyp. UOKiK) zastosuję minimalną cenę za szkolenie podstawowe w zakresie kategorii B prawa jazdy (w/w cena uwzględnia wszelkie zniżki).

Jednocześnie informuję, że dobrowolnie poddaję się kontroli realizacji niniejszego zobowiązania – w formie i przez osoby wyłonione na zebraniach środowiskowych z zastosowaniem demokratycznych procedur (głosowanie większościowe)”

Dowody:

1. kopia zaproszenia na spotkanie
2. kopia apelu do szkolących
3. kopia protokołu ze spotkania
4. kopia listy obecności
5. kopia kalkulacji cen szkolenia na prawo jazdy kat. B
6. kopia deklaracji

Dnia 18 listopada 2000 roku odbyło się spotkanie, którego tematem była m.in. „ponowna próba ustalenia cen minimalnych na szkolenie kierowców kat.B”.

Dowody:

1. kopia protokołu ze spotkania
2. kopia listy obecności

Dnia 2 grudnia 2000 roku odbyło się spotkanie, którego tematem „była sprawa stosowania rzetelnych cen za prawo jazdy kat. B, wynikających z przedstawionej kalkulacji. (...) Zebrani stwierdzili, że przedstawiona kalkulacja 35 zł za godzinę jazdy gwarantuje zachowanie właściwej jakości szkolenia przy kosztach prowadzenia działalności, wyliczonych na dzień 01.01.2001 roku”.

Dowody:

1. kopia protokołu ze spotkania
2. kopia listy obecności.

W wymienionym wyżej piśmie z dnia 21 sierpnia 2001 roku, Prezes RSWOSK wyjaśnił, iż ze względu na ogromny wzrost ilości samochodów, wzrosła również ilość chętnych do uzyskania prawa jazdy. Zdaniem Prezesa RSWOSK wzrostowi liczby samochodów towarzyszyło masowe powstawanie prywatnych szkół jazdy. Nowe szkoły – w momencie wchodzenia na rynek – oferowały coraz niższe ceny, w celu pozyskania klientów. Jednocześnie ciągła nowelizacja obowiązujących przepisów bez konsultacji ze środowiskiem osób szkolących spowodowała, iż zaczęły powstawać stowarzyszenia środowiskowe oraz – w konsekwencji Polska Federacja Szkół Kierowców z siedzibą w Krakowie (której członkiem jest RSWOSK). Jako organizacje pozarządowe – stowarzyszenia takie jak RSWOSK – nie uzurpują sobie (w opinii Prezesa RSWOSK) praw do kreowania polityki w zakresie szkolenia kierowców, „ale w naszych działaniach musimy brać pod uwagę obronę praw naszych klientów i nas samych. Naszym głównym celem jest systematyczne podnoszenie poziomu szkolenia kandydatów na kierowców, co bezpośrednio ma wpływ na podniesienie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym. (...) o umiejętnościach (kierowcy – przyp. UOKiK) decyduje tylko i wyłącznie ilość godzin spędzonych za kierownicą, czyli ilość przejechanych kilometrów. Można w ciągu jednej godziny jazdy w czasie trwania kursu przejechać średnio 25-30 km. Można jednak również 5-10 km. Żaden przepis tego nie precyzuje, mówi się tylko o minimalnej ilości godzin jazd (20 godz.). Weryfikuje to później zdany lub nie egzamin państwowy na prawo jazdy. Jeżeli organizator szkolenia na spotkaniu organizacyjnym nie przekaze właściwych informacji to mało który z kandydatów na kierowców wie, że jedna godzina nauki jazdy jest jednostką 60 minutową. Można było spotkać w naszej prasie ogłoszenia: „... u nas w cenie kursu 25 godz. jazd ...” Sprawdziliśmy – polegało to na tym, że godz. jazdy zamiast 60 min trwała 45 min. Wówczas z 20 godz. robi się automatycznie 25 godz. Spotykaliśmy się ze skargami klientów Szkół Jazd, że średnio na kursie pokonywali 5-6 km. Ogłoszenia w sprawie kursów prawa jazdy ”U nas najlepiej, najszybciej, najtaniej” stały się powszechne. Jeżeli jeszcze na domiar wszystkiego właściciel szkoły jazdy pracuje zawodowo w innej firmie a szkolenie traktuje jako sposób na podwyższenie domowego budżetu, to mamy właśnie „najlepiej, najszybciej, najtaniej”. Kończymy kurs w ciągu

tygodnia i zdajemy egzamin kilka lub kilkanaście razy. Te właśnie przyczyny spowodowały wyścig cenowy w dół i legły u podstaw zorganizowania spotkania firm będących członkiem Stowarzyszenia z pozostałymi firmami(...)

Do spotkania doszło dn. 18.11.2000r. Wzięło w nim udział 19 firm szkolących z czego 3 nie były członkami Stowarzyszenia (...). Zebrany przedstawiono kalkulację ceny kursu kat.B (...) oraz odczytano apel do firm szkolących (...). Z kalkulacji cenowej wynikała cena 1 godziny nauki jazdy w granicach 33-39 zł. Ponieważ nie uwzględniała ona zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania do przeprowadzania egzaminu stwierdzono, że optymalną ceną za 1 godz. nauki przy zysku ok. 15% będzie kwota 35 zł. Pragnę zauważyć, że ustalenia te nie miały na celu zawierania jakichkolwiek porozumień cenowych, lecz miały spowodować wprowadzenie rzetelnej ceny minimalnej (niektóre z firm szkolących stosowały w tym czasie ceny wyższe np. PZM, LOK czy Szkoły Jazdy spoza Bydgoszczy). Na wniosek zebranych opracowano deklarację (...) zobowiązującą do podniesienia poziomu świadczonych usług. Późniejsze spotkania spowodowały, że zrezygnowano z podpisywania i składania tych deklaracji. Ustalono, że kolejne spotkanie odbędzie się w dn. 18.11.2000r.

Dnia 18.11.2000 roku w spotkaniu wzięli udział przedstawiciele 24 firm szkolących (...). Ze względu na zwiększony skład osobowy, ponownie odczytano apel i przedstawiono kalkulację cen(...). Nie poczyniono żadnych ustaleń co do ceny minimalnej. Kolejne spotkanie w sprawie stosowania w szkoleniu rzetelnej ceny minimalnej, opartej na przedstawionej kalkulacji odbyło się 02.12.2000r. (...) Zebrani stwierdzili, że przedstawiona kalkulacja daje podstawy do stwierdzenia, iż cena poniżej 35 zł. za 1 godzinę nauki jazdy nie gwarantuje właściwej jakości szkolenia co w kontekście zwiększającego się ciągle natężenia ruchu spowoduje zmniejszenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym”.

W dalszej części swego pisma Prezes RSWOSK zwraca uwagę, że „jazda egzaminacyjna na kat. B wynosi obecnie 67 zł a od 01.09.2001 roku będzie wynosiła 74 zł (jest to cena ustalona przez MTiGM) Czy w tym kontekście, oparta na sporządzonej kalkulacji 1 godz. nauki jazdy wynosząca 35 zł jest ceną zawyżoną?”

Zdaniem Prezesa RSWOSK, celem spotkań członków Stowarzyszenia z właścicielami pozostałych firm szkolących nie było zawarcie niezgodnego z obowiązującym prawem porozumienia cenowego. „Mieliśmy na względzie dobro naszych klientów (odpowiedni poziom szkolenia przy zastosowaniu minimum cenowego), dobro nasze (ograniczenie „wyścigu cenowego w dół) oraz zwiększenie bezpieczeństwa w ruch drogowym (lepiej przygotowani przyszli kierowcy jeżdżą bezpieczniej”.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego, postanowieniem z dnia 18 września 2001 roku, Prezes Urzędu wszczął postępowanie antymonopolowe, którym objęto przedsiębiorców, biorących udział w spotkaniu z dnia 2 grudnia 2000 roku w siedzibie RSWOSK. W postanowieniu o wszczęciu postępowania antymonopolowego zarzucono przedsiębiorcom naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów., poprzez zawarcie porozumienia cenowego, ustalającego minimalną cenę kursu prawa jazdy kategorii B na poziomie 700 złotych.

W toku postępowania ustalono, co następuje:

Janusz Rodziewicz, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „SZKOLMOT” z siedzibą w Bydgoszczy zeznał w siedzibie bydgoskiej delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, iż w prowadzonym przez niego ośrodku szkolenia ceny są negocjacyjne. W 1997 roku cena bazowa, wyjściowa do negocjacji kształtowała się na poziomie 600 zł. W połowie 1998 roku (wrzesień) cena wzrosła do 700 złotych i obowiązuje do dnia dzisiejszego, w związku z tym nie mógł on brać udziału w żadnym porozumieniu cenowym.

Maciej Chełminiak, w piśmie z dnia 01.10.2001 roku stwierdził, iż w dniu 2 grudnia 2000 roku nie prowadził Ośrodka Szkolenia Kierowców „EFEKT”. Jego obecność na spotkaniu sprowadzała się do roli obserwatora. Działalność gospodarczą Maciej Chełminiak rozpoczął dnia 30 kwietnia 2001 roku.

Dowód: kopia: zezwolenia Prezydenta Miasta Bydgoszczy nr 00530461

Zdaniem Pana Chełminiaka, w dniu 02.12.2000 roku ośrodek szkolenia kierowców pod nazwą FUSH szkoła Jazdy „EFEKT” prowadził Adam Olejnik. Prezes Urzędu, postanowieniem z dnia 4 października wszczął postępowanie antymonopolowe również przeciwko przedsiębiorcy, Adamowi Olejnikowi.

Polski Związek Motorowy OZDG Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, w piśmie z dnia 27 września 2001 roku nie zgodził się z zarzutem zawarcia sprzecznego z prawem porozumienia dotyczącego ustalenia ceny minimalnej szkolenia kierowców na kwotę 35 zł za godzinę jazdy i 700 zł za kurs.

W piśmie Polskiego Związku Motorowego OZDG Sp. z o.o. wyjaśniono, iż cena kursu w wysokości 700 złotych składa się z dwóch składników:

- wykładów teoretycznych w ilości 28-32 godzin – średni koszt: 40 zł/kursant;
- zajęć praktycznych 20 godzin (stawka 33 zł) koszt $20 \times 33 = 660$ zł.

Polski Związek Motorowy podniósł, iż prowadzi własną politykę cenową, biorąc pod uwagę przede wszystkim rentowność prowadzonej działalności, jak również istniejący konkurencyjny rynek szkoleniowy. W ośrodkach szkoleniowych Polskiego Związku Motorowego są stosowane różne ceny kursów, co świadczy o nie uczestniczeniu w zмовie cenowej, „gdyż PZM sam ze sobą konkuruje różnymi cenami wynoszącymi od 500 zł. do 700 zł. CSK PZM w Bydgoszczy, z siedzibą przy ul. Jagiellońskiej 58 prowadzi działalność, polegającą na szkoleniu kierowców od dnia 1 kwietnia 2000 roku (będąc kontynuatorem przeniesionego Ośrodka szkolenia PZM w Bydgoszczy, ul. 3 Maja 20a). Do kwietnia 2000 roku stosowana była cena 690 zł, a następnie, na skutek istniejącej konkurencji i braku naboru, obniżono cenę do poziomu 580 – 600 zł. za kurs. „Biorąc realia ekonomiczne CSK po okresie adaptacyjnym oraz prowadzonej szerokiej akcji reklamowej w nowym miejscu działania, zmuszony był podwyższyć cenę kursu prawa jazdy, nie kierując się żadnymi ustaleniami z innymi przedsiębiorcami do poziomu kwoty 700 zł., który nawiasem mówiąc stosował już w pierwszym kwartale 2000 roku. Ustalona stawka jest wielkością dającą szansę na przetrwanie i utrzymanie ośrodka szkolenia.

Marzena i Robert Burchardt, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „SOLEIL” z siedzibą Bydgoszczy przyznali – w piśmie z dnia 25 września 2001 roku, że brali udział w spotkaniu z dnia 2 grudnia 2000 roku. W roku 2000 ceny szkolenia kierowców (kat.B) oscylowały w okolicach 450 do 500 zł. Utrzymanie cen na tym pułapie było – zdaniem Marzeny i Roberta Burchardt – bardzo nieopłacalne. Decyzja o podniesieniu cen w 2001 roku była jedynym sposobem na poprawę wyników finansowych ośrodka szkolenia. Marzena i Robert Burchardt nie podali jednak w wymienionym wyżej piśmie, jaka była skala podwyżki cen szkolenia.

Pełnomocnik Jana Pliszki, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek szkolenia Kierowców „AGORA – MIRAŻ” z siedzibą w Bydgoszczy podniósł, iż subsumpcja normy zawartej w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie może następować w oderwaniu od treści art. 4 pkt a i b w/w ustawy, który jako porozumienia traktuje tak umowy jak i uzgodnienia zawierane, bądź dokonane. W przedmiotowej sprawie – zdaniem pełnomocnika Jana Pliszki – nie mamy do czynienia z jakimkolwiek porozumieniem, o którym traktuje ustawa, albowiem nie został spełniony warunek trybu dokonanego.

Ponadto pełnomocnik Jana Pliszki podniósł, iż aby porozumienie mogłoby być poddane rygoryzmowi art. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów należałoby ustalić, iż jego sygnatariuszami byli konkurenci, których udział w rynku przekracza 5%. Zdaniem pełnomocnika Jana Pliszki rynkiem właściwym, w ujęciu geograficznym, w niniejszej sprawie powinien być teren całej Polski.

Ponadto wnioskodawca Jana Pliszki wniósł o:

1. przesłuchanie stron postępowania na okoliczność, czy doszło między nimi do porozumienia ograniczającego, eliminującego lub naruszającego konkurencję;
2. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny ekonomii i badania rynku na okoliczność wskazań opłacalności prowadzenia szkoleń kierowców przy uwzględnieniu parytetu kosztów własnych i cen za szkolenie tak na terenie województwa kujawsko – pomorskiego jak i na terenie całego kraju – stosowanych przez adresatów postanowienia, jak i ich konkurentów;
3. przeprowadzenie wywiadu nt. cen stosowanych dla kandydatów na kierowców na terenie kraju od 1 stycznia 1999 roku do dnia dzisiejszego.

Radosław Kolečki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „INSTRUKTOR”, w piśmie z dnia 20 września 2001 roku poinformował, iż działalność gospodarczą pod obecną nazwą prowadzi od dnia 1 czerwca 2001 roku. Wcześniej działalność, polegającą na szkoleniu kierowców prowadził wraz ze współnikiem w formie spółki prawa cywilnego. Radosław Kolečki zaznaczył, iż cena szkolenia kierowców (kat.B) jest przybliżona do cen zawartych w postanowieniu o wszczęciu postępowania antymonopolowego. Niemniej – zdaniem Radosława Kolečkiego – na cenę szkolenia nie mają wpływu jedynie zajęcia praktyczne – nie można twierdzić że cena 700 złotych za kurs to suma 20 godzin jazdy, z których każda kosztuje 35 złotych. W cenę wkalkulowane są również zajęcia teoretyczne.

Radosław Kolečki podniósł również, iż cenę kształtują koszty związane z działalnością, a także chęć podnoszenia poziomu szkolenia. Zdaniem Radosława Kolečkiego, skoro w Bydgoszczy działa około 54 ośrodków szkolenia, nie można mówić o monopolu, w przypadku stosowania „cen wyższych od pozostałych” przez 24 firmy. Radosław Kolečki stwierdził, iż - w jego przypadku – to nie porozumienie ukształtowało taką cenę za kurs prawa jazdy, ale „realia naszego rynku i solidność naszej szkoły”.

Henryk Leszczyński, Justyna Juszcak prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki prawa cywilnego, pod nazwą AUTOJAZDA s.c. z siedzibą w Żołędowie, w piśmie z dnia 28 września 2001 roku stwierdzili, że nie brali udziału w żadnym porozumieniu, które miało na celu wyeliminowanie z rynku konkurencji. Zdaniem Henryka Leszczyńskiego i Justyny Juszcak, ceny obowiązujące w ich firmie są cenami umownymi. Wymienieni wyżej przedsiębiorcy podnieśli również, iż przepisy prawne określają minimum godzin szkolenia, któremu musi być poddany kandydat na kierowcę. Dwadzieścia godzin praktyki, o których mowa w postanowieniu o wszczęciu postępowania nie jest – zdaniem Henryka Leszczyńskiego i Justyny Juszcak – wystarczające do wyszkolenia kandydata na kierowcę.

Artur Krzemianowski, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą AUTO BIS, zeznał, iż zezwolenie na szkolenie kierowców uzyskał w dniu 12 lutego 2001 roku i od tej daty rozpoczął szkolenie kierowców, jako samodzielny przedsiębiorca. We wcześniejszym okresie, Artur Krzemianowski był jedynie pracownikiem, zatrudnionym w szkole AUTO BIS.

Dnia 19 października, w związku z toczącym się postępowaniem, przeprowadzono rozprawę administracyjną, w trakcie której:

1. Prezes Urzędu postanowił dopuścić dowód z przesłuchania stron postępowania, na okoliczność – czy między stronami postępowania doszło do porozumienia ograniczającego, eliminującego lub naruszającego konkurencję.
2. Prezes Urzędu postanowił oddalić wniosek o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego na okoliczność wskazań opłacalności prowadzenia szkoleń kierowców przy uwzględnieniu parytetu kosztów własnych i cen za szkolenie tak na terenie województwa kujawsko – pomorskiego jak i na terenie całego kraju – stosowanych przez adresatów postanowienia, jak i ich konkurentów;
3. Prezes Urzędu postanowił oddalić wniosek dowodowy o przeprowadzenie wywiadu nt. cen stosowanych dla kandydatów na kierowców na terenie kraju od 1 stycznia 1999 roku do dnia dzisiejszego.

Podczas rozprawy pod wątpliwość poddano kompetencje Prezesa Urzędu. Według przedsiębiorcy Jacka Kosmalskiego, dyspozycja art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie ma zastosowania do świadczenia usług, polegających na szkoleniu kierowców.

Przedsiębiorcy, którzy przedłożyli organowi antymonopolowemu pisemne informacje o stosowanych przez siebie cenach, potwierdzili je na rozprawie.

Dariusz Krupiński (Szkoła Jazdy „PEGAZ”) zeznał, iż w okresie od października 2000 roku do lutego 2001 roku stosował ceny w wysokości od 500 do 570 złotych.

Dorota Szweda – Ostrówka zeznała, iż w prowadzonej przez nią szkole jazdy ceny kursów, w okresie od 1 listopada 2000 roku do lutego 2001 roku, cena kursu wynosiła 600 złotych.

Adam Olejnik, nie prowadzący działalności gospodarczej, zeznał, iż ceny kursów prowadzonych przez niego szkoleń (gdy działalność taką prowadził), kształtowały się następująco:

Od grudnia 2000 roku – 650 złotych;

Od stycznia 2001 roku – 720 złotych.

Robert Burchardt, podczas rozprawy, zeznał, iż pod koniec stycznia – w prowadzonej przez niego szkole nastąpiły podwyżki cen do 680 złotych.

Radosław Kolečki, w piśmie z dnia 22 października 2001 roku stwierdził, iż na początku jego działalności cena kursu wynosiła 530 zł. (marzec 2000) „W czerwcu próbowaliśmy podnieść cenę do 630 zł, jednak z uwagi na ceny konkurencji (niższe) nie mogliśmy utrzymać takiej ceny”. Radosław Kolečki poinformował, iż w okresie od października 2000 roku do końca stycznia 2001 roku cena kursów kształtowała się w przedziale 550 – 600 złotych. Od lutego cena kształtuje się natomiast na poziomie 600 – 700 złotych.

Wojciech Rynec, w piśmie z dnia 30 października 2001 roku poinformował organ antymonopolowy, iż ceny, w prowadzonym przez niego ośrodku szkolenia, kształtowały się następująco:

Okres	Cena
Listopad 2000	520 zł
Styczeń 2001	600 zł
Luty 2001	700 zł

Jan Pliszka poinformował Prezesa Urzędu, iż cena kursu kategorii B w październiku 2000 roku wynosiła 550 zł. Z dniem 1 stycznia 2001 roku cena uległa zmianie: 699 złotych.

Jarosław Deczyński, w piśmie z dnia 30 października 2001 roku stwierdził, iż stosował następujące ceny szkolenia kierowców:

Okres	Cena
-------	------

Listopad 2000	550 zł
Grudzień 2000	600 zł
Styczeń 2001	700 zł

Jarosław Deczyński podniósł również, iż w kwietniu i w maju 2001 roku, na niektórych kursach stosował cenę 630 zł.

J. Kosmański, A. Topoliński, w prowadzonej przez siebie szkole jazdy stosowali następujące ceny kursów:

OkresCena

Listopad-grudzień 2000	530-560 zł
Styczeń-luty 2001	550-690 zł

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2001 roku, Prezes Urzędu rozszerzył postępowanie antymonopolowe o podmioty szkolące kandydatów na kierowców, mające swą siedzibę w Bydgoszczy, których przedstawiciele nie byli na żadnym ze spotkań, na których w sposób bezpośredni uzgadniano cenę szkolenia kierowców.

Justyna Szypryt, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „Wiraz” zeznała, iż prowadzi działalność gospodarczą od 1 sierpnia 2001 roku.

Krzysztof Król, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „Samochodówka”, mający swą siedzibę w Zespole Szkół Samochodowych, poinformował organ antymonopolowy, w piśmie z dnia 11 grudnia 2001 roku, iż w okresie od października 2000 roku do lutego 2001 roku cena za kurs prawa jazdy kat. B wynosiła 600 zł.

Krzysztof Lubiński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „Szóstka”, w piśmie z dnia 12 grudnia 2001 roku przedstawił następujące, stosowane przez siebie ceny szkolenia kierowców:

OkresCena

24 październik 2000-1 luty 2001	600 zł
1 luty 2001	699 zł

Dyrektor Zespołu Szkół Ogrodniczych w Bydgoszczy poinformował, iż szkoli swych uczniów bezpłatnie, w ramach programu nauczania.

Jerzy Kopaczewski, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Nauki Jazdy „Wynik” zeznał, w piśmie z dnia 12 grudnia 2001 roku, iż w okresie od października 2000 roku do lutego 2001 roku ceny – w jego ośrodku szkolenia – kształtowały się na poziomie 550 zł – 620 zł.

Zdzisław Krix, zeznał (dnia 12 grudnia 2001 roku) w siedzibie bydgoskiej delegatury UOKiK, iż od października 2000 roku nie prowadzi działalności gospodarczej.

Andrzej Dylewski, prowadzący działalność pod nazwą FUSH Szkoła Jazdy „GWARANT”, podał następujące informacje o stosowanych w jego ośrodku szkolenia, cenach:

OkresCena

Listopad 2000 – grudzień 2000	500 zł
Od stycznia 2001 roku	600 zł

Daniel Kawczyński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PUH „PARTNER” przedłożył następujące ceny szkolenia kierowców:

OkresCena

Październik-grudzień 2000	550 zł
Grudzień 2000-luty 2001	620 zł

Marian Dulęba, w piśmie z dnia 15 grudnia 2001 roku, iż ceny szkolenia kierowców w jego szkole nigdy nie przekraczały kwoty od 500 do 650 złotych.

Dyrektor XV Liceum Ogólnokształcącego w Bydgoszczy, w piśmie z dnia 19 grudnia 2001 roku zeznał, iż od września 2000 roku cena szkolenia kierowców wynosiła 420 złotych. Od stycznia 2001 roku cena wzrosła do 450 złotych.

Stanisław Szeleżyński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „TARAS”, w piśmie z dnia 21 grudnia 2001 roku, przedłożył następujące informacje o cenach:

OkresCena

Od grudnia 2000 roku	500 zł
Od stycznia 2001 roku	600 zł.

Janusz Kruger, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą OSK TORNADO, w piśmie z dnia 20 grudnia 2001 roku stwierdził, iż „w 2000 roku ceny były stałe, więc ustaliłem cenę 550 złotych (...) W 2001 roku ceny wzrosły, więc moja cena też wzrosła do 700 złotych i nie była wynikiem zmywy lecz czystej kalkulacji i ekonomii”.

Piotr Kozik, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ABS, w piśmie z dnia 31 grudnia 2001 roku stwierdził, iż w okresie od 4 października 2000 roku do 15 maja 2001 roku nie prowadził samodzielnej działalności gospodarczej pod nazwą Szkoła Jazdy ABS.

Waldemar Chałacaic, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „TEST”, w piśmie z dnia 20 stycznia 2002 roku podał następujące, stosowane przez swój ośrodek szkolenia ceny kursów prawa jazdy – kat. B:

OkresCena

01.10.2000-31.01.2001	600 zł
Od 01.02.2001	700 zł

Marian Piestrzyński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ATU, w piśmie z dnia 31 stycznia 2001 roku, podał następujące informacje o stosowanych przez swój ośrodek szkolenia, cenach:

OkresCena

01.10.2000-31.12.2000	580 zł
Od 01.01.2001	700 zł

Dnia 4 lutego 2002 roku pracownicy bydgoskiej delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeprowadzili kontrolę w siedzibach trzech ośrodków szkolenia, które nie przesłały żadnych informacji, o które żądał Prezes Urzędu:

1. FSU Bema, ul. Gdańska 113/10 w Bydgoszczy
2. Szkoła Jazdy „Express”, ul. Ogrody 29/81A w Bydgoszczy
3. OSK Agal, ul. Lehmana 2 w Bydgoszczy

W toku kontroli ustalono:

Ad. 1 FSU Bema nie istnieje od ponad 1,5 roku.

Ad. 2 Pod wskazanym adresem nie jest prowadzona działalność gospodarcza pod nazwą Szkoła Jazdy „Express”

Ad. 3 Przy ul. Lehmana 2 pawilon 25 istnieje ośrodek szkolenia. W dniu kontroli ośrodek był jednak nieczynny.

Pismem z dnia 5 lutego 2002 roku, Adam Gallas, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „Agal”, z siedzibą przy ul. Lehmana 2 paw. 25 podał, iż w okresie od lipca 2000 roku do 9 maja 2001 roku nie prowadził wym. wyżej działalności.

Maciej Puziak, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Auto Start, podał, w piśmie z dnia 11 lutego 2002 roku, następujące informacje o cenach:

OkresCena

Październik 2000 – grudzień 2000 599 zł

Od stycznia 699 zł

Analizując stan faktyczny w niniejszej sprawie, uwzględnić należy pismo Jerzego Kociszewskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Modraczek” oraz będącego Prezesem RSWOSK, z dnia 27 września 2001 roku. Jerzy Kociszewski przedłożył informacje o cenach szkolenia kierowców na terenie kraju:

MiastoCena

Szczecin 600-780 zł

Gdańsk 600-890 zł

Poznań 600-700 zł

Kraków 600-850 zł

Gorzów Wlkp 650-800 zł

Jelenia Góra 850-900 zł

Białystok 600-740 zł

Wałbrzych 500-1000 zł

Koszalin 550-600 zł

Olsztyn 650-700 zł

Kołobrzeg 650-700 zł

Piła 600-700 zł

Słupsk 600-750 zł

Bytów 850-1000 zł

Bydgoszcz 630-780 zł

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny, Prezes Urzędu zważył, co następuje

Podstawa prawna:

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1319), zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające w szczególności na ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów.

Zgodnie z punktem 4 art. 4 ustawy przez towary rozumieć również należy usługi. W związku z tym usługi polegające na szkoleniu kierowców podlegają kompetencjom Prezesa Urzędu.

Rynek właściwy:

W celu postawienia przedsiębiorcom zarzutu stosowania praktyk ograniczających konkurencję, należy ustalić rynek właściwy, na którym uwidaczniają się negatywne skutki stosowanych praktyk.

W art. 4 pkt 8 znajduje się legalna definicja rynku właściwego - rozumie się przez to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.

Rynek właściwy zawężony został do miasta Bydgoszczy – dużego, czterystutysięcznego ośrodka, zapewniającego jego mieszkańcom zaspokojenie większości potrzeb życiowych. Kandydaci na kierowców mają możliwość wyboru jedną z kilkudziesięciu szkół jazdy, w której mogą przygotować się do egzaminu na prawo jazdy. Państwowe egzaminy dla kandydatów na kierowców odbywają się na ulicach Bydgoszczy. Przeciętny konsument, pragnący uzyskać uprawnienia do kierowania pojazdem mechanicznym, mieszkaniec Bydgoszczy niewątpliwie skorzysta z usług jednego z przedsiębiorców, działających na terenie Bydgoszczy. Inny wybór byłby nieracjonalny z ekonomicznego punktu widzenia (jest to fakt notoryjny).

Art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy stanowi, iż zakazu, o którym mowa w art. 5 nie stosuje się do porozumień zawieranych między konkurentami, których łączny udział w rynku, w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia, nie przekracza 5%.

Porozumienie faktycznie zaczęło oddziaływać na lokalny rynek w styczniu 2001 roku. Należało więc ustalić siłę rynkową, przedsiębiorców, zawierających znowę cenową, według stanu na rok 2000.

W Bydgoszczy działało 45 Stan na 18.09.2001 roku: źródło – Urząd Miasta Bydgoszczy. ośrodków szkolenia. Ukarani przedsiębiorcy prowadzą 20 ośrodków szkolenia, co stanowi 44,4% ogółu ośrodków szkolenia. Należy przy tym zaznaczyć, iż w momencie wprowadzania w życie porozumienia – podwyższania cen w styczniu 2001 roku, na bydgoskim rynku funkcjonowało 39 ośrodków szkolenia – udział szkół jazdy, prowadzonych przez ukaranych przedsiębiorców tej liczbie wynosi 51,2%.

Organ antymonopolowy stoi na stanowisku, że obiektywnym kryterium wyznaczenia siły rynkowej przedsiębiorców, naruszających ustawę jest ustalenie ilości kursantów, wyszkolonych przez te ośrodki, przystępujących do egzaminu na prawo jazdy.

Na podstawie danych, uzyskanych z Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Bydgoszczy, udział kursantów, pochodzących z ukaranych ośrodków szkolenia w ogólnej liczbie egzaminowanych w roku 2000 kształtował się następująco:

1. do egzaminu teoretycznego przystąpiło 4 035 osób, co stanowi 24 % ogółu zdających;
2. do egzaminu praktycznego przystąpiło 2 739 osób, co stanowi 18% ogółu zdających.

Należy zaznaczyć, iż dane powyższe nie są precyzyjne, gdyż do egzaminu na prawo jazdy w ośrodku egzaminacyjnym w Bydgoszczy przystępować mogą kursanci z całego kraju. Należy jednak domniemywać, że kursanci wyszkoleni przez bydgoskie szkoły jazdy zdają egzamin w Bydgoszczy.

Zaznaczyć tu również należy, iż – przy ustalaniu udziału w rynku – na liście przedsiębiorców wysłanej do Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Bydgoszczy nie znalazł się Polski Związek Motorowy OZDG Sp. z o.o. natomiast figuruje na niej ośrodek szkolenia „TRANSFER”, prowadzony przez Jacka Kosmalskiego i Adama Topolińskiego.

Za udowodnione uznać jednak należy większy niż 5% udział ukaranych przedsiębiorców w lokalnym rynku szkolenia kierowców. Należy również domniemywać (wnioskowanie z mniejszego na większe), że udział ten jest większy niż ustalony w toku postępowania, gdyż egzamin na prawo jazdy w Bydgoszczy składają również kursanci z powiatów, położonych

wokół Bydgoszczy (jest to najmniej kosztowne), szkolący się w ośrodkach szkolenia, mających swe siedziby poza Bydgoszczą.

Ocena dowodów:

W toku niniejszego postępowania nie jest kwestionowana sama wysokość ceny (ok. 700 zł) za przygotowanie kandydatów na kierowców do egzaminu na prawo jazdy kat. B, lecz sposób jej ustalenia. Sprzeczne z prawem jest bowiem bezpośrednio lub pośrednio ustalenie ceny szkolenia kierowców: bezpośrednio – czyli na spotkaniach, tak jak to miało miejsce podczas co najmniej trzech spotkań w siedzibie RSWOSK i pośrednio: poprzez identyczne zachowania rynkowe przedsiębiorców, którzy wprawdzie nie brali bezpośredniego udziału w ustaleniu ceny, ale faktycznie zachowują się tak, jakby tę cenę, w sposób bezpośredni ustalili (por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego z dnia 7 lutego 2001 roku, sygn. akt XVII Ama 25/00).

Odróżnić przy tym należy zachowania rynkowe, będące wynikiem wprowadzenia w życie zmowy cenowej od naśladowania, sprzecznych z prawem zachowań przedsiębiorców, uczestniczących w zмовie, które nie podlega sankcjom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

W niniejszej sprawie organ antymonopolowy, na podstawie posiadanych dowodów uznał, że skutki zmowy uwidoczniły się na rynku w styczniu 2001 roku (z wyjątkiem jednego przedsiębiorcy, który cenę 699 zł wprowadził od 1 grudnia 2000 roku).

Wszelkie zmiany, mające miejsce po styczniu 2001 roku – ze względu na upływ czasu od spotkań, w trakcie których zasugerowano stosowanie jednolitej ceny - uznać należy za naśladownictwo sprzecznych z prawem zachowań. Naśladownictwo zachowań rynkowych polegało w tym przypadku na obserwowaniu podwyżek cen, mających swe źródło w zмовie cenowej i dostosowywaniu opłat za szkolenie do poziomu ustalonego przez podmioty biorące udział w porozumieniu. Takie zachowania rynkowe nie można oceniać w kategoriach porozumienia ograniczającego lub eliminującego konkurencję. Naśladownictwo, o którym mowa wyżej jest jedynie negatywnym następstwem zastosowania zmowy cenowej. Do powszechnych podwyżek cen kursów nauki jazdy do poziomu 700 złotych nie doszłoby gdyby nie działanie podmiotów uczestniczących w zмовie. Oceniając rynkowe zachowania podmiotów podwyższających ceny swych usług pod wpływem obserwacji zmian na rynku, wywołanych zмовą cenową, stwierdzić możemy iż właśnie w naśladownictwie ujawniają się destrukcyjne dla wolnej konkurencji, skutki zawarcia porozumienia cenowego. Silna, skonsolidowana grupa podmiotów gospodarczych, działająca w porozumieniu potrafiła zlikwidować konkurencję cenami na bydgoskim rynku szkolenia kierowców.

Najważniejszymi dowodami są protokoły ze spotkań przedsiębiorców w siedzibie RSWOSK. W aktach sprawy znajdują się uwierzytelnione kopie dokumentów, sporządzonych podczas tych spotkań oraz zeznania stron niniejszego postępowania – zgodnie potwierdzano, iż takie spotkania miały rzeczywiście miejsce. Zdaniem organu antymonopolowego, oczywistym jest, że celem spotkań było ustalenie jednolitej ceny szkolenia kierowców. Przedłożona przez Prezesa RSWOSK, kalkulacja ceny szkolenia kierowców nie ma żadnego związku z rzeczywistie ponoszonymi przez poszczególne ośrodki szkolenia, kosztami. Oczywistym jest, iż poszczególni przedsiębiorcy działają w różnych warunkach a co za tym idzie – ponoszą różne koszty swej działalności. Kalkulacja przedłożona przez Prezesa RSWOSK jest jedynie pewną teoretyczną konstrukcją, której nie można dowolnie dostosowywać do warunków działania poszczególnych przedsiębiorców.

Nie ulega również wątpliwości, że – w wyniku dokonanych na tych spotkaniach ustaleń – dążono do ograniczenia konkurencji na rozpatrywanym w niniejszej sprawie rynku właściwym. W deklaracji, którą przedłożono uczestnikom spotkań, czytamy: „Ja niżej podpisany(a) oświadczam, że nie zamierzam konkurować z innymi podmiotami zajmującymi

się szkoleniem osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami NIE CENA (w oryginalnym tekście – również te słowa napisano dużymi literami – przyp. UOKiK) lecz:

- Ofertą programową,
- Warunkami szkolenia i wyposażeniem dydaktycznym,
- Sprawnością i estetyką pojazdów szkoleniowych,
- Kwalifikacjami kadry instruktorskiej,
- Kulturą oraz wynikami szkolenia itp. (...)

Oświadczam, że od dnia (tu puste miejsce w dokumencie – przyp. UOKiK) zastosuję minimalną cenę za szkolenie podstawowe w zakresie kategorii B prawa jazdy (w/w cena uwzględnia wszelkie zniżki).

Jednocześnie informuję, że dobrowolnie poddaję się kontroli realizacji niniejszego zobowiązania – w formie i przez osoby wyłonione na zebraniach środowiskowych z zastosowaniem demokratycznych procedur (głosowanie większościowe)”.
Regulatorem cen jest wolny rynek a nie ustalenia dokonane przy „zielonym stoliku”.

Odezwa (apel) do przedsiębiorców szkolących kierowców (stanowiący załącznik nr 4 do pisma Prezesa RSWOSK z dnia 21 sierpnia 2001 roku, zinterpretować należy jako rodzaj wywarcia niedopuszczalnej presji na konkurentów, aby ci podwyższyli ceny swych usług.

Sam fakt obecności przedstawiciela danego ośrodka szkolenia na którymkolwiek ze spotkań, o których mowa w kontekście rozpatrywanej sprawy nie świadczy o przystąpieniu do porozumienia. Sprzeczne z prawem antymonopolowym zmowy kartelowe ujawniają się na rynku. Prezes Urzędu, w toku tego postępowania zbadał zachowania rynkowe wszystkich ośrodków szkolenia na terenie Bydgoszczy – niezależnie od tego, czy ich przedstawiciele brali udział w spotkaniach w siedzibie RSWOSK, czy też nie.

Za sprzeczne z prawem uznano następujące zachowania poszczególnych przedsiębiorców:

1. Bartosz Musielewicz, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „MARBA”, członek RSWOSK, biorący udział w trzech spotkaniach, od 20 stycznia 2001 roku podwyższył cenę kursu (kat. B) z 580 zł do 699 zł. Analiza wcześniejszych podwyżek cen, dokonywanych przez ten ośrodek szkolenia, wskazuje, że ceny szkolenia nie wzrastały tak skokowo.

2. Automobilklub Bydgoski, z dniem 2 stycznia 2001 roku podwyższył cenę z 620 zł. do 700 zł. Argumentację przedstawicieli Automobilklubu Bydgoskiego, iż zmiana ceny kursu podyktowana była inflacją w Polsce uznać należy za błędną. W roku 2000 inflacja wynosiła 10,1% podczas gdy ceny kursów wzrosły o 12,9%. Zdaniem organu antymonopolowego, Automobilklub Bydgoski, poprzez równoległe z innymi firmami, szkolącymi kierowców, wprowadzenie ceny 700 złotych, brał czynny udział w porozumieniu cenowym ograniczającym konkurencję.

3. Liga Obrony Kraju, Ośrodka Szkolenia Zawodowego Kierowców z siedzibą w Bydgoszczy, z dniem 22 stycznia 2001 roku podwyższył cenę z 600 zł do 700 zł. W okresie od 12 stycznia 1999 roku ceny szkolenia kierowców w tym ośrodku ulegały częstym zmianom: od 530 zł do 620 złotych. Na ogół cena oscylowała wokół kwoty 600 złotych. Gwałtowny wzrost ceny: do 700 złotych w styczniu 2001 roku świadczy o czynnym udziale Ligi Obrony Kraju, Ośrodka Szkolenia Zawodowego Kierowców z siedzibą w Bydgoszczy do porozumienia cenowego.

4. Anna i Marek Musiał, prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki prawa cywilnego – „ANMARK s.c.”, z dniem 5 stycznia 2001 roku podwyższyli cenę z 550 zł do 700 zł. Przedstawiciel tej szkoły uczestniczył w spotkaniu w siedzibie RSWOSK, którego tematem była „próba ustalenia cen minimalnych na szkolenie kierowców kat. B”. Skokowa

podwyżka cen szkolenia: z 550 zł do 700 złotych świadczy o czynnym udziale wymienionych wyżej przedsiębiorców w porozumieniu cenowym.

5. Janusz Karwacki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Nauka Jazdy „Refleks” z siedzibą w Bydgoszczy, w okresie styczeń – luty 2001 roku podwyższył cenę z 580 zł do „590 – 699 zł”). Przedsiębiorca ten podniósł, iż stosuje różnego rodzaju ulgi a ceny uzależnione są od popytu. Gwałtowna podwyżka cen szkolenia: z 580 złotych do 699 złotych świadczy o czynnym udziale tego przedsiębiorcy w porozumieniu cenowym.

6. Henryk Cichacki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „ARKA” z siedzibą w Bydgoszczy, z dniem 1 stycznia 2001 roku podwyższył cenę kursu z 550 zł do 700 zł. Przedsiębiorca ten, członek RSWOSK, poprzez gwałtowną podwyżkę cen do poziomu 700 zł. – w ocenie Prezesa Urzędu – przyłączył się do porozumienia cenowego.

7. Jan Krauze, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „JAN” z siedzibą w Bydgoszczy, z dniem 1 stycznia 2001 roku podwyższył cenę kursu z 550 zł do 700 zł. Przedsiębiorca ten, członek RSWOSK, biorący udział w spotkaniach, w siedzibie RSWOSK, w sprawie ustalenia ceny kursów prawa jazdy, poprzez gwałtowną podwyżkę cen do poziomu 700 zł. – w ocenie Prezesa Urzędu – przyłączył się do porozumienia cenowego.

8. Tomasz Żelezny, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „PRESTIZ” z siedzibą w Bydgoszczy, z dniem 1 stycznia 2001 roku podwyższył cenę kursu z 550 zł do 700 zł. Przedsiębiorca ten, poprzez gwałtowną podwyżkę cen do poziomu 700 zł – w ocenie Prezesa Urzędu – przyłączył się do porozumienia cenowego.

9. Edward Bogusz, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „GAZ” z siedzibą w Bydgoszczy, z dniem 1 stycznia 2001 roku podwyższył cenę kursu z 650 zł do 700 zł. Przedsiębiorca ten, biorący udział w spotkaniach w siedzibie RSWOSK, których przedmiotem była kwestia ustalenia ceny szkolenia kierowców, poprzez, skoordynowaną z innymi przedsiębiorcami, podwyżkę cen do poziomu 700 zł – w ocenie Prezesa Urzędu – przyłączył się do porozumienia cenowego.

10. Henryk Leszczyński i Justyna Juszcak, prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki prawa cywilnego pod nazwą „AUTOJAZDA” s.c. z siedzibą w Żołędowie, z dniem 29 stycznia 2001 roku podwyższyli cenę kursu z 560 zł do 700 zł. Przedsiębiorcy ci, prowadząc swój ośrodek szkolenia, posiadający swój oddział w Bydgoszczy, a więc działający na wyodrębnionym w niniejszej sprawie rynku właściwym, bez wątpienia wzięli udział w zмовie cenowej. Wymieniony wyżej ośrodek szkolenia jest członkiem RSWOSK a przedstawiciel „AUTOJAZDY” brał udział w spotkaniach, których przedmiotem było ustalenie jednolitej ceny kursów.

11. Roman Kaptur, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Nauka Jazdy „Prańko” z siedzibą w Bydgoszczy, z dniem 3 stycznia 2001 roku podwyższył cenę kursu z 550 zł do 699 zł. Przedsiębiorca ten, biorący udział w spotkaniach w siedzibie RSWOSK, których przedmiotem była kwestia ustalenia ceny szkolenia kierowców, poprzez gwałtowną podwyżkę cen do poziomu 699 zł – w ocenie Prezesa Urzędu – przyłączył się do porozumienia cenowego.

12. Jerzy Kociszewski, kierownik Szkoły Jazdy „Modraczek” z siedzibą w Bydgoszczy, prowadzący działalność gospodarczą wspólnie z Wiesławem Grodeckim, z dniem 15 stycznia 2001 roku podwyższyli cenę kursu z 550 zł do 699 zł. Przedsiębiorcy ci, biorący udział w spotkaniach w siedzibie RSWOSK, których przedmiotem była kwestia ustalenia ceny szkolenia kierowców, poprzez gwałtowną podwyżkę cen do poziomu 699 zł – w ocenie Prezesa Urzędu – przyłączyli się do porozumienia cenowego.

13. Irena Porazińska, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „STOP: Szkoła Nauki Jazdy z siedzibą w Bydgoszczy, w styczniu 2001 roku ustaliła cenę kursu na poziomie 699 zł. Przedsiębiorca ten rozpoczął wprawdzie działalność w styczniu 2001 roku, ale wszedł na rynek z identyczną ceną jaką – właśnie w tym czasie – wprowadzali przedsiębiorcy

uczestniczący w zmwowie cenowej. Należy więc stwierdzić, że również ten przedsiębiorca przyłączył się do porozumienia cenowego.

14. Wioletta Pawłowska i Jacek Pawłowski, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „Miedzyń” z siedzibą w Bydgoszczy, z dniem 19 stycznia 2001 roku podwyższyli cenę kursu z 580 zł na 699 zł. Przedsiębiorcy ci, biorący udział w spotkaniach w siedzibie RSWOSK, których przedmiotem była kwestia ustalenia ceny szkolenia kierowców, poprzez gwałtowną podwyżkę cen do poziomu 699 zł – w ocenie Prezesa Urzędu – przyłączyli się do porozumienia cenowego.

15. Andrzej Swigon, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ABT z siedzibą w Bydgoszczy, z dniem 1 grudnia 2000 roku podwyższył cenę kursu z 550 zł do 699 zł. Przedsiębiorca ten, członek RSWOSK, uczestniczący w spotkaniach, których przedmiotem było ustalenie jednolitej ceny kursów, jako pierwszy, już w grudniu 2000 roku podwyższył cenę do poziomu 699 zł. Mimo, iż podwyżka nastąpiła już w grudniu, Prezes Urzędu uznał, iż Andrzej Swigon wprowadzając cenę 699 złotych wiedział o zmwowie cenowej i jako pierwszy zaczął wprowadzać na rynek jej postanowienia.

16. Jan Pliszka prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców AGORA – MIRAŻ, w styczniu 2001 roku podwyższył cenę kursu z 550 zł do 700 zł. Przedsiębiorca ten, członek RSWOSK, uczestniczący w spotkaniach, organizowanych w siedzibie tego Stowarzyszenia, których przedmiotem była kwestia ustalenia jednolitej ceny szkolenia kierowców, poprzez wprowadzenie w styczniu 2001 roku ceny 700 zł za szkolenie kierowców, przyłączył się do porozumienia cenowego.

17. Jarosław Deczyński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma Szkoleniowa „AKADEMIK”, w styczniu 2001 roku podniósł cenę kursu z 600 zł na 700 zł. W listopadzie obowiązywała cena 550 zł. Przedsiębiorca ten, uczestniczący w spotkaniach, organizowanych w siedzibie RSWOSK, których przedmiotem była kwestia ustalenia jednolitej ceny szkolenia kierowców, poprzez wprowadzenie w styczniu 2001 roku ceny 700 zł za szkolenie kierowców, przyłączył się do porozumienia cenowego.

18. Marian Piestrzyński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ATU, z dniem 1 stycznia 2001 roku podniósł cenę kursu z 580 zł do 700 złotych. Przedsiębiorca ten, poprzez podwyżkę cen do poziomu 700 zł – w ocenie Prezesa Urzędu – przyłączył się do porozumienia cenowego.

19. Maciej Puziak, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Auto Start, w styczniu 2001 roku podniósł cenę kursu z 599 zł do 699 złotych.

20. Polski Związek Motorowy OZDG Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, od stycznia 2001 roku podniósł w swoim bydgoskim ośrodku cenę kursu z 600 zł do 700 zł. Spółka ta uczestnicząca w spotkaniach, organizowanych w siedzibie RSWOSK, których przedmiotem była kwestia ustalenia jednolitej ceny szkolenia kierowców, poprzez wprowadzenie w styczniu 2001 roku ceny 700 zł za szkolenie kierowców, przyłączyła się do porozumienia cenowego.

W stosunku do przedsiębiorców, którzy w styczniu 2001 czyli w okresie, w którym uwidoczniły się skutki zawartego, w siedzibie RSWOSK, porozumienia nie podporządkowali się dyktatowi cenowemu i nie podwyższyli cen szkolenia kierowców do poziomu 700 złotych, nie stwierdzono stosowania praktyki ograniczającej konkurencję. Tymi przedsiębiorcami są:

1. Małgorzata Burchardt, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą PHU SOLEIL z siedzibą w Bydgoszczy.

2. Robert Burchardt, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PHU SOLEIL z siedzibą w Bydgoszczy. Robert Burchardt, prowadzący działalność wspólnie z Marzeną Burchardt, w 2000 roku ustalali ceny szkolenia kierowców na poziomie 450 zł – 500 zł. Pod koniec stycznia 2001 roku wprowadzili cenę – 680 zł. Dwadzieścia złotych różnicy stanowi

istotny element konkurencyjnej walki o klienta oraz świadczy o niepodporządkowaniu się Roberta i Marzeny Burchardt dyktatowi cenowemu, zmierzającemu do ujednoczenia cen na jednym poziomie. Konsument – pomimo skokowej podwyżki cen ma możliwość wyboru oferty.

3. Radosław KołECKI, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „INSTRUKTOR” z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten – do końca stycznia 2001 roku – ustalił cenę szkolenia kierowców na poziomie 550 – 600 zł. Od lutego ceny wzrosły: 600 – 700 złotych. Na podstawie zgromadzonych danych wskazać należy, iż Radosław KołECKI prowadził samodzielną politykę cenową, próbując konkurować z innymi ośrodkami szkolenia, ceną. Zdaniem organu antymonopolowego wzrost cen szkolenia kierowców w lutym 2001 roku do poziomu 700 złotych uznać należy za naśladownictwo rynkowych zachowań przedsiębiorców uczestniczących w zмовie cenowej.

4. Wojciech Ryniec, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy BIS z siedzibą w Bydgoszczy do końca stycznia ustalił cenę szkolenia kierowców na poziomie 600 zł. W lutym 2001 roku cena wzrosła do wysokości 700 złotych. Stosowanie w styczniu 2001 roku ceny 600 złotych świadczyło o prowadzeniu przez tego przedsiębiorcę walki cenowej ze swymi konkurentami. Podwyżka cen szkolenia kierowców, która miała miejsce w lutym 2001 roku oceniona została jako naśladowanie rynkowych zachowań przedsiębiorców, biorących udział w zмовie cenowej.

5. Jacek Kosmałski, prowadzący działalność gospodarczą, pod nazwą PHPU TRANSFER s.c. z siedzibą w Bydgoszczy.

6. Adam Topoliński, prowadzący działalność gospodarczą, pod nazwą PHPU TRANSFER s.c. z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten prowadzi działalność gospodarczą wspólnie z Jackiem Kosmałskim, w kursach, organizowanych w styczniu i lutym 2001 roku podwyższył ceny do poziomu 690 złotych. Pomimo skokowej podwyżki cen, uznać należy, iż wyżej wymienieni przedsiębiorcy, poprzez ustalenie ceny o 10 złotych niższej od 700 złotych przyczynili się do zróżnicowania cen szkoleń i niepodporządkowania się tendencji ujednoczenia cen szkoleń.

7. Waldemar Chałacaic, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy TEST z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten – do 31 stycznia 2001 roku – stosował cenę 600 złotych. Od 1 lutego 2001 roku podwyższył cenę do poziomu 700 złotych. Zachowanie takie uznać należy za naśladownictwo rynkowych zachowań przedsiębiorców aktywnie uczestniczących w zмовie cenowej.

8. Dorota Szweda – Ostrówka, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Nauka Jazdy SZOFER z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten zeznał, iż w okresie od listopada 2000 roku do lutego 2001 roku ustalił cenę na poziomie 600 zł. Cena ta świadczy o samodzielnej polityce cenowej tego podmiotu gospodarczego.

9. Maria Nawrocka, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usługowo Szkoleniowy „PERFEKT” z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten, cenę na poziomie 700 złotych, ustalił już w maju 2000 roku, co świadczy o prowadzonej, samodzielnej polityce cenowej.

10. Tadeusz Nahotko, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „T&T” z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten, od 20 stycznia 2001 roku ustalił cenę szkolenia kierowców na poziomie 640 złotych. Zachowanie takie świadczy o prowadzeniu samodzielnej polityki cenowej.

11. Janusz Rodziewicz, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców SZKOLMOT z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten – od połowy 1998 roku stosuje cenę 700 złotych za szkolenia kierowców. Zachowanie takie świadczy o stosowaniu własnej polityki cenowej.

12. Dariusz Krupiński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „PEGAZ” z siedzibą w Bydgoszczy, w okresie od października 2000 roku do lutego 2001 roku stosował ceny od 500 do 570 złotych. Zachowanie takie świadczy o prowadzeniu własnej polityki cenowej.
13. Adam Olejnik, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą FUSH Szkoła Jazdy „EFEKT” z siedzibą w Bydgoszczy, w czasie gdy prowadził działalność gospodarczą, od stycznia 2001 roku stosował cenę 750 złotych. Zachowanie takie świadczy o prowadzeniu własnej polityki cenowej.
14. XV Liceum Ogólnokształcące w Bydgoszczy. Dyrektor XV LO zeznał, iż od stycznia 2001 roku cena kursów prawa jazdy ustalona została na poziomie 450 złotych. Na podstawie posiadanych danych stwierdzić należy, iż podmiot ten stosuje własną politykę cenową.
15. Marian Dulęba, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Nauki Jazdy „Duet” z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten zeznał, iż cena szkolenia kierowców w jego szkole nigdy nie przekraczała kwoty 650 złotych. Na tej podstawie stwierdzić należy, iż przedsiębiorca ten, prowadząc własną politykę cenową nie brał udziału w zмовie cenowej.
16. Józef Kopaczewski, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „WYNIK” z siedzibą w Bydgoszczy. Przedsiębiorca ten przedłożył informacje, według których, w okresie od października 2000 roku do lutego 2001 roku ceny – w jego ośrodku szkolenia – kształtowały się na poziomie 550 zł – 620 zł. Na tej podstawie stwierdzić należy, iż Józef Kopaczewski, prowadząc własną politykę cenową, nie brał udziału w zмовie.
17. Zespół Szkół Ogrodniczych z siedzibą w Bydgoszczy jako podmiot szkolący bezpłatnie uczniów szkoły, w ramach programu nauczania, nie brał udziału w zмовie cenowej.
18. Krzysztof Lubiński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „SZÓSTKA” z siedzibą w Bydgoszczy, podniósł cenę szkolenia kierowców od 1 lutego 2001 roku do poziomu 699 złotych. Zachowanie takie należy uznać jako naśladownictwo rynkowych zachowań przedsiębiorców, biorących udział w zмовie cenowej.
19. Krzysztof Król, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „SAMOCHODÓWKA” z siedzibą w Bydgoszczy podniósł cenę szkolenia kierowców od 1 lutego 2001 roku do poziomu 699 złotych. Zachowanie takie należy uznać jako naśladownictwo rynkowych zachowań przedsiębiorców, biorących udział w zмовie cenowej.

Postępowanie należało umorzyć w stosunku do przedsiębiorców, którzy w styczniu 2001 roku, a więc w okresie gdy ujawniły się skutki zawarcia porozumienia cenowego, nie prowadzili działalności gospodarczej, polegającej na szkoleniu kierowców. Tymi przedsiębiorcami są:

1. Adam Gallas, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ośrodek Szkolenia Kierowców „Agal” z siedzibą w Bydgoszczy okresie od lipca 2000 roku do 9 maja 2001 roku nie prowadził wym. wyżej działalności. W związku z tym przedsiębiorca ten nie mógł wziąć udziału w zмовie cenowej, która jest przedmiotem niniejszego postępowania.
2. Mariuszowi Jaworskiemu - Firma Szkoleniowo – Usługowa „Bema” z siedzibą w Bydgoszczy nie można przypisać udziału w zмовie cenowej, gdyż wyżej wymieniony ośrodek szkolenia nie istnieje od około 1,5 roku.
3. Markowi Osickiemu - Szkoła Jazdy „Express” z siedzibą w Bydgoszczy nie można przypisać udziału w zмовie cenowej, gdyż ten ośrodek szkolenia nie istnieje pod adresem zgłoszonym w referacie działalności gospodarczej Urzędu Miasta.

4. Piotr Kozik, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy ABS z siedzibą w Bydgoszczy w okresie od 4 października 2000 roku do 15 maja 2001 roku nie prowadził samodzielnej działalności gospodarczej pod nazwą Szkoła Jazdy ABS. Przedsiębiorca ten nie mógł więc wziąć udziału w znowie cenowej, o której mowa w niniejszym postępowaniu.

5. Maciej Chełmniak, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Szkoła Jazdy „EFEKT” z siedzibą w Bydgoszczy, rozpoczął działalność dnia 30 kwietnia 2001 roku – nie mógł więc wziąć udziału w znowie cenowej.

6. Artur Krzemianowski, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą AUTO BIS z siedzibą w Bydgoszczy zeznał, iż zezwolenie na szkolenie kierowców uzyskał w dniu 12 lutego 2001 roku i od tej daty rozpoczął szkolenie kierowców, jako samodzielny przedsiębiorca – nie mógł więc wziąć udziału w znowie cenowej.

Kara

Górną granicą braną pod uwagę przy nałożeniu kary pieniężnej (pkt II decyzji) było zgodnie z art. 101 ust. 2 pkt 1 ustawy 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym, poprzedzającym rok nałożenia kary.

Ukarani przedsiębiorcy, ustalając jednolitą cenę szkolenia kierowców, dążący do wyłączenia możliwości konkurencji ceną w sposób rażąco naruszyli prawo antymonopolowe. Zmowy kartelowe, a z taka właśnie znową mamy do czynienia w niniejszej sprawie służą do ograniczania konkurencji bez wytwarzania w zamian (w efekcie tego ograniczenia konkurencji) jakichkolwiek korzyści (przede wszystkim dla konsumentów) Fighting Cartels – why and how? Swedish Competition Authority, Goteborg 2001.. Kara pieniężna, nałożona wprawdzie w minimalnej wysokości winna zniechęcić przedsiębiorców szkolących kierowców do ponownych prób regulowania rynku poprzez sztuczne wprowadzanie cen szkolenia kierowców.

Mając na uwadze fakt, iż szkolenie kierowców zaliczyć należy raczej do drobnej przedsiębiorczości, nie przynoszącej dużych przychodów, Prezes Urzędu nałożył minimalną karę w wysokości 1000 euro.

Wymiar kary nie mógł przekroczyć 10% rocznych przychodów każdego z ukaranych przedsiębiorców. W związku z wyłączeniem jawności danych o przychodach poszczególnych przedsiębiorców – każdy z ukaranych przedsiębiorców otrzymuje – jako załącznik do decyzji wyliczenie, z którego wynika jaki procent jego przychodów stanowi kara pieniężna. Przy przeliczaniu na złote, zgodnie z art. 115 ustawy przyjęto wartość euro według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary, tj. w dniu 31.12.2001 r. Zgodnie z tym przyjęto, iż 1 euro stanowi równowartość 3,4963 zł.

Kwotę 3496 złotych 30 groszy (trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych (30/100)) z tytułu kary pieniężnej każdy z ukaranych przedsiębiorców winien uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji do Budżetu Państwa – na rachunek:

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
NBP O/O Warszawa
51101010100078782231000000

W razie nie uiszczenia kary w terminie jak wyżej, zostanie ona ściągnięta w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Prezes Urzędu umorzył postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej na trzech przedsiębiorców, wymienionych w punkcie III decyzji, gdyż kara pieniężna (mimo tego, że ustalona została w minimalnej wysokości), przekracza 10% ich rocznych przychodów.

W związku z nie przedłożeniem danych o przychodach przez przedsiębiorcę, Wiesława Grodeckiego, kwestię nałożenia na niego kary pieniężnej wyłączono do odrębnego postępowania. Decyzja administracyjna – w odniesieniu do tego przedsiębiorcy – wydana zostanie niezwłocznie po ustaleniu przez organ antymonopolowy wysokości przychodów, uzyskanych przez Wiesława Grodeckiego w roku 2001. Na postanowienie o wyłączeniu do odrębnego postępowania (punkt III sentencji decyzji), zażalenie nie służy.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem niniejszej Delegatury w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia niniejszej decyzji.